

ВІСНИК ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ [Електронний ресурс] : Збірник матеріалів Студентської наукової конференції "Сучасна іншомовна освіта очима студентів" (28 лютого 2013 р., м.Київ) / Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. – Випуск 11. – К., 2013. – Режим доступу до збірника : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._-_Випуск_11

Рекомендовано до видання Вченою радою
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка
(Протокол № __ від _____ 2013р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Безпалько Ольга Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка(головний редактор);

Беленька Ганна Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, заступник директора з наукової роботи, завідувач кафедру дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Іванов Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедру соціальної педагогіки Московського гуманітарного педагогічного інституту;

Побірченко Неля Антонівна, доктор психологічних наук, Провідний науковий співробітник НДЛ освітології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Сергеєнкова Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедру загальної, вікової та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Чорнобровкін Володимир Миколайович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедру психології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

Бакланов Костянтин Володимирович, кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної педагогіки Московського гуманітарного педагогічного інституту;

Веретенко Тетяна Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедру соціальної педагогіки та корекційної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Прокопович Євгеній Михайлович, кандидат медичних наук, доцент кафедри практичної психології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Юрченко Віктор Іванович, кандидат психологічних наук, доцент, директор Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка (головний редактор);

Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедру початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Котенко Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Гріньова Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

© Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, 2013

© <http://www.psyh.kiev.ua>, 2013

**Запрошуємо Вас презентувати науковій Інтернетспільноті свої пошукові доробки
Вимоги до оформлення статті**

ЗМІСТ

Передмова

Бобровник Ю.О. Шляхи реалізації когнітивно-комунікативного підходу навчання ІМ молодших школярів

Вайландт Н.О. Особливості професійного іміджу майбутнього вчителя іноземної мови у початковій школі

В'юнник В.О. Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування: від теорії до практики

Гарбуз М.В. Формування навичок діалогічного мовлення учнів початкової школи на заняттях з англійської мови

Головатенко Т.Ю. Використання англійського фольклору в інтерактивному навчанні іноземної мови молодших школярів

Дениско С.М. Лінгво-методичні чинники активізації мовленнєвої діяльності студентів на заняттях з ІМ

Дмитрук О.П. Використання smart-дошки на уроках англійської мови в початковій школі

Єременко І.І. Автентичні тексти як ефективний засіб формування іншомовної особистості студента

Заворотна О.І. Іншомовна компетентність студента багатoproфільного університету як умова становлення його лідерських якостей

Замишляк К.В. Комунікативний аспект виховання гуманності майбутнього вчителя початкової школи

Ковальова В.В. Сучасні педагогічні технології навчання іноземної мови у початковій школі

Колот К.В. Роль дистанційної форми навчання у розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкової школи

Лабунець Ю.О. Самоосвіта в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови

Лавриненко Д.Г. Особливості проведення позакласних заходів у початковій школі

Лещенко В.В. Формування країнознавчої та лінгвокраїнознавчої компетенцій на заняттях «Практичний курс іноземної мови» у немовних ВНЗ

Майданіченко В.А. Світові тенденції розвитку іншомовної педагогічної освіти

Олійник О.В. Уживання вигуків та вигуківих фразеологізмів у сучасній англійській мові

Пасічник Н.С. Індивідуалізація навчання іноземних мов у вищих педагогічних закладах

Підгорець А.В. Культура мовлення та молодіжний сленг (на матеріалі англійської мови) як засіб відображення світогляду особистості

Праведна А.В. Особливості лінгвістичної ситуації в американському штаті Каліфорнія: лексичний аспект

Рой Т.М. Система застосування тренінгів іншомовної комунікативності у професійній підготовці майбутнього вчителя початкових класів

Сажин М.М. Розвиток толерантності до інших культур і народів засобами іноземної мови

Сидоренко А.М. Використання методу проєктів на уроках англійської мови в початковій школі

Соболевська П.Я. Використання метафор англійської мови під час формування лексичних навичок

Терещенко К.В. Навчальні ігри як метод підвищення ефективності навчання англійської мови на початковому етапі

Тимошенко Т.І. Лексичні особливості англійського молодіжного сленгу(на прикладі неформальних висловлювань американських студентів)

Удод Т.Г. Формування іншомовних орфографічних навичок молодших школярів: тенденції та інновації

Шелест Н.О. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей

Hubar N.V. Strategies for future primary school teachers' listening skills developing

Ivanova I.V. The use of a multimedia presentation at the primary school lessons of English

Kolesnikova A.O. The influence of the borrowings from contemporary languages on the development of new English

Levchenko N.V. Assimilation as a process of modification of speech sounds in English

Pluzhnyk I.V. The approaches to English study of immigrants in primary school in the United States of America

Protasova A.V. Onomatopoeia as one of the instrumental types of phonetic stylistic devices

Rusova Y.V. The ways of improving future primary school teachers' English speaking skills

Smyrnova O.M. Alliteration and assonance as phonetic stylistic devices in the context of the future primary school teachers'linguo-stylistic competence formation

Tovkach O.V. The problem of forming and developing English vocabulary of future primary school teachers

Vysotska A.I. The use of verses, games, and problem-solving activities in English grammar teaching of primary school students

Vysotska M.I. Songs as a valuable pedagogical tool in teaching English of primary school students

Zayets O.S. The synonymous phenomenon in English phraseology

Лабунець Ю.О. Самоосвіта в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови

Лабунець Юлія Олегівна – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, спеціальність «Початкова освіта», кафедра іноземних мов і методик їх навчання Київського університету імені Бориса Грінченка

В статті розглядається значення самоосвітньої діяльності в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови. Визначено структуру та сприяючі чинники самоосвіти, що є важливим аспектом професійного становлення майбутнього вчителя, зокрема майбутнього вчителя іноземної мови.

Ключові слова: самоосвіта, компоненти самоосвіти, вторинна мовна особистість, комунікативна компетентність, майбутній вчитель іноземної мови.

В статье рассматривается значение самостоятельной деятельности в контексте становления вторичной языковой личности будущего учителя иностранного языка. Определена структура и предрасполагающие факторы самообразования, что является важным аспектом профессионального становления будущего учителя, в частности учителя иностранного языка.

Ключевые слова: самообразование, компоненты самообразования, вторичная языковая личность, коммуникативная компетентность, будущий учитель иностранного языка.

The article presents the importance of self-education in the context of the formation of secondary linguistic individual formation of teachers of foreign languages. We define the structure and predisposing factors of self-education, which is an important aspect of professional development of future teachers, including future teachers of foreign languages.

Key words: self-education, self-education components, secondary linguistic individual formation, communicative competence, future teachers of foreign languages.

Зміст

- 1 Постановка проблеми
- 2 Аналіз досліджень
- 3 Постановка мети дослідження
- 4 Виклад основного матеріалу
- 5 Висновок
- 6 Список використаних джерел

Постановка проблеми

Визначальною характеристикою сучасного інформатизованого суспільства є стрімкий розвиток усіх сфер людської діяльності, що вимагає від особистості готовності до адекватних змін, адаптації, швидкого переорієнтування в нових умовах. В контексті професійної підготовки, зокрема професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови важливим аспектом навчання є самостійність, як складова професійного становлення особистості. Формування нових освітніх парадигм, постійний процес удосконалення та реформування освіти сьогодні передбачають сформованість у майбутнього вчителя готовності до застосування нових ідей, здатність постійно навчатися, бути у творчому пошуку. Ідеї про необхідність навчання упродовж життя не є новими. Зокрема, ще Адольф Дістервег – видатний німецький педагог, вважав, що виховання, отримане людиною, закінчено, досягло своєї мети, коли людина настільки дозріла, що володіє силою і волею самого себе утворювати протягом подальшого життя, і знає спосіб і засоби, як вона це може здійснити як індивідуум, що впливає на світ. Він зазначав щодо педагога: «лишь до тех пор способен на самом деле воспитывать и образовывать, пока сам работает над своим собственным воспитанием и образованием» [6].

Актуальними ці ідеї є і в сучасних соціокультурних умовах, де важливою цінністю, умовою конкурентоспроможності виступає саме освіта впродовж життя. Пріоритетною метою сучасної системи освіти в Україні є створення оптимальних умов для вільного саморозвитку особистості людини. Але такий процес є

неможливим поза соціумом, взаємодією з іншими людьми. Людина що живе в третьому тисячолітті відчуває інтенсифікацію контактів між людьми, зростанням актів спілкування, а відтак стикається з проблемою встановлення взаєморозуміння, ефективної комунікації. В такому контексті відбувається зростання ролі мови як засобу спілкування, способу оволодіння світом. Володіння мовою не лише в граматичному вимірі розглядається як найважливіший компонент особистості.

Тому, важливим аспектом професійної підготовки майбутнього вчителя, а особливо майбутнього вчителя іноземної мови є його становлення як вторинної мовної особистості. Але таке становлення не є завершеним процесом, оскільки потребує подальшого удосконалення, а отже вимагає подальшої самоосвіти задля подальшого професійного зростання та удосконалення.

Аналіз досліджень

Феномен мовної особистості підлягав вивченню з боку лінгвістів, психологів та лінгводидактів. Й. Вейсгербер та В. Виноградов розглядали мовну особистість у вузькому аспекті – як мовну особистість автора художнього твору та мовну особистість персонажа твору. Психолог О. Леонтьєв визначив мовця як мовну особистість, творця образу світу. Феномен мовної особистості вивчали: Г. Богін розробив модель мовної особистості як людини, яка готова продукувати мовленнєві вчинки, створювати мовленнєві продукти; Ю. Прохоров визначив та вивчав особливості мовної і мовленнєвої особистості; Т. Снитко розглядав відмінностей у визначенні поняття «мовна особистість» західної й східної культур; В. Карасик увів поняття «словникова мовна особистість»; О. Біляєв досліджував поняття «національно-мовна особистість»; Л. Мацько, С. Єрмоленко визначили національно-свідому україномовну особистість; Л. Скуратівський досліджував духовну мовну особистість та ін. [2].

У психолінгвістиці, міжкультурній комунікації, методиці викладання іноземних мов розвивається як самостійний напрям, – формування «вторинної мовної особистості. Зокрема, М. Колпакова, О. Леонтович, І. Халеева та К. Хитрик розглядають вторинну мовну особистість як таку, яка оволодіває іншою «мовною картиною світу», що дає можливість зрозуміти нову культуру.

Проблема формування потреби в професійній самоосвіті як важливого показника творчих здібностей особистості не є новою. Її розробкою займалися як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники. У працях Б. Г. Ананьєва, Л. С. Виготського, М. Ф. Добриніна, О. Г. Ковальова, Г. С. Костюка, О. М. Леонтьєва, В. М. М'ясищева, С. Л. Рубінштейна, Ю. О. Самаріна розроблено цінні теоретичні положення психологічного аспекту цього питання. Педагогічні основи цієї проблеми отримали обґрунтування в працях С. І. Архангельського, В. І. Андрєєва, А. К. Громцевої, Т. І. Гусєва, М. У. Піскунова, Б. Ф. Райського. Науковцями встановлено, що рушійні сили самоосвіти майбутнього вчителя визначаються як зовнішніми соціальними вимогами, так і власним ставленням до цих вимог; самоосвіта - діяльність, і водночас, вища форма активності особистості; найперша і найбільш загальна умова появи потреби у професійній самоосвіті для майбутнього вчителя – це перехід його з позиції студента на позицію спеціаліста; оволодіння самоосвітньою діяльністю здійснюється лише у процесі цієї діяльності [6].

Як продемонстрував аналіз останніх джерел та публікацій науковцями ґрунтовно досліджувався феномен мовної особистості (первинної та вторинної мовної особистості), а також важливість самоосвіти в процесі професійного становлення вчителя. Але недостатньо вивченим є питання самоосвіти в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови.

Постановка мети дослідження

Метою нашого дослідження є визначення ролі та значення самоосвіти у процесі професійної підготовки та становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови.

Виклад основного матеріалу

Розглядаючи самоосвіту в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови важливим є визначення поняття самоосвіти.

Термін «освіта» є базовим для визначення терміну «самоосвіта особистості». З-поміж багатьох визначень «освіта», одним з найоптимальніших, на наш погляд, є таке: освіта — це певне надбання особистості, що виявляється у її поведінці. Звідси можна зробити висновок, що освіта належить головним чином до індивідуальної, спеціальної культури людини і перебуває в психіці суб'єкта (особистості); а окрім того, освіта формується у процесі навчання, пізнання світу, набуття людиною власного життєвого досвіду, соціальної практики; і освіту слід розуміти як безперервний процес, що залежить від стану середовища, в якому відбувається розвиток людини, і від індивідуальної творчості людини.

Самоосвіта (за визначенням Г. Наливайко та Н. Терещенко) це перш за все потреба в безперервній освітній діяльності; А. Громцева, В. Лозовий, І. Редковець, Г. Серіков вбачають в самоосвіті засіб ідейного, професійного і загальнокультурного розвитку особистості та реалізації її творчої ініціативи [3].

Самоосвіта має важливе значення для професійного становлення майбутнього вчителя. А для педагогічного становлення майбутнього вчителя іноземної мови важливим є становлення його як вторинної мовної особистості. Даний термін виник з 80-х років, коли увага лінгвістів переключилась на роль "людського фактору" у мові, що спричинило за собою включення в понятійний апарат лінгвістики нової категорії "мовна особистість", яка стосовно вивчення іноземної мови може бути представлена як вторинна мовна особистість [2].

Розглядаючи самоосвіту в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови важливим є розуміння її складових. Науковці виділяють три основних компоненти поняття «самоосвіта».

1. Мета, що включає в себе і бажання, і потребу здобути освіту. Націленість на освіту впродовж життя або підвищення кваліфікації; придбання, накопичення, упорядкування, систематизація і відновлення знань; самостійне поглиблення і розширення знань отриманих у навчальному закладі; придбання систематичних знань у певній галузі науки, техніки, культури, політичному житті; перекваліфікацію; задоволення потреб у соціалізації, самореалізації, підвищенні культурного, освітнього, професійного і наукового рівнів тощо.

2. Мотивація. Мотивом до здійснення самоосвіти є як задоволення пізнавальних потреб або реалізація творчих потреб так і прагнення до розширення та більш міцного засвоєння знань.

3. Способи виконання дій. Вибір способу виконання дій залежить від уподобань особистості, так вона може виконувати їх самостійно чи індивідуально, плануючи, виконуючи та аналізуючи себе самостійно. Самоосвітня діяльність може проводитись в групі, звичайно якщо всі її учасники мають бажання. Окрім того самоосвітня діяльність може мати і масовий характер, тобто проводитись масово. Сучасна концепція та структура освіти, зокрема по підготовці майбутніх вчителів іноземної мови дозволяє здійснення самоосвіти як у закладі освіти, так і у поза навчальному закладі [3].

Для усвідомлення значення терміну «самоосвіта майбутнього вчителя», зокрема майбутнього вчителя іноземної мови важливим є розуміння, що будь-яка мета може поєднуватись з будь-якою мотивацією особистості і обраним нею способом діяльності. Дане розуміння демонструє можливість варіювання визначення даного поняття. Ми вважаємо за доцільне таке визначення «самоосвіта особистості – це усвідомлений вид діяльності, що спрямований відповідно до мотивації і мети особистості, на отримання певних компетенцій, обраними способами дій». У той же час, самоосвіта в контексті становлення мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови потребує подальших досліджень. Це дозволяє нам визначити самоосвіту в контексті формування мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови як важливе педагогічне завдання, що потребує успішного вирішення в процесі професійної підготовки. В контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови самоосвіта – це усвідомлений, цілеспрямований вид діяльності, що спрямований на удосконалення іншомовної комунікативної компетентності на базі становлення особистості майбутнього вчителя іноземної мови як вторинної мовної особистості задля отримання та удосконалення вже сформованих компетенцій, обраними способами, методами та засобами.

На думку Ю. Караулова, «мовна особистість – це людина, яка наділена можливістю створювати та сприймати тексти, що вирізняються: а) ступенем структурно-мовної складності; б) глибиною та точністю відображення дійсності; в) певною спрямованістю» [3, с.37]. Формування особистості відбувається в комунікативному просторі мовного середовища, це характеризує рідне мовне середовище, де спочатку

формується мовна особистість. Вочевидь повна реалізація мовної особистості в іноземній культурі та іноземній мові не завжди потребує лише тих навичок та умінь, які сформовані на базі рідної культури та мови. Взаємодія накопиченого "рідного багажу" мовної особистості і нових реалій іншомовного середовища відбуваються в просторі, розташованому в системі трьох координат: дійсність, мова і свідомість. Таким чином, тільки усвідомивши основні закономірності нової дійсності і нової мови, мовна особистість має шанс реалізуватися і задовольнити "необхідні потреби свого буття" в іншомовній сфері. Причому механізм формування вторинної мовної особистості в іншомовному середовищі буде мати як схожість, так і відмінність з аналогічним процесом в умовах рідномовного середовища. В рідномовному середовищі переважає засвоєння мови через дійсність, а в чужомовному - навпаки: дійсність засвоюється через мову [2].

Вторинна мовна особистість це сукупність здібностей людини до іншомовного спілкування на міжкультурному рівні, яка передбачає адекватну взаємодію з представниками інших культур. Вона складається з оволодіння вербально-семантичним кодом мови, що вивчається, тобто "мовною картиною світу" носіїв цієї мови та "глобальною" (концептуальною) картиною світу, що дозволяє людині зрозуміти нову для нього соціальну дійсність. Розвиток рис вторинної мовної особистості дає можливість людині бути ефективним учасником міжкультурної комунікації, це і є власне стратегічна мета навчання іноземної мови. Вторинна мовна особистість у людини, що володіє іноземною мовою, формується під впливом первинної мовної особистості, сформованої рідною мовою людини. Але даний процес становлення вторинної мовної особистості не є завершеним, а потребує подальшого удосконалення через самоосвітню діяльність, що зумовлено особливістю мовної матерії – змінами в автентичній мові, потребі в удосконаленні практичних навичок та компетенцій.

Компонентами формування мовної особистості (за О.М. Щукіним) є вироблення:

- лінгвістичної компетенції (теоретичні знання про мову);
- мовної (практичне оволодіння мовою);
- комунікативної (використання мови відповідно до ситуації спілкування, навички правильної мовної поведінки);
- культурологічної (входження в культуру мови, що вивчається, подолання культурного бар'єру в спілкуванні).

Врахування даних компонентів є обов'язком в створенні стратегічного та тактичного планування для здійснення самоосвіти в контексті становлення вторинної мовної особистості. Звичайно, що для здійснення ефективної самоосвітньої діяльності майбутнім вчителем іноземної мови, особливо самостійно/індивідуально важливим є наявність професійно значущих якостей в контексті компетентностей, які вони передбачають за рівнями:

- практично-методичний (якості першого рівня);
- психолого-педагогічний (якості другого рівня);
- особистісно-мотиваційний (якості третього рівня) [5].

Наявність перших двох компонентів-якостей задля здійснення самоосвіти в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови є надзвичайно важливими, оскільки практично-методичний компонент передбачає наявність методичних знань з іноземної мови, умінь правильно визначати зміст і доцільність навчального матеріалу, принципи, методи, види роботи у процесі оволодіння іноземною мовою (створює підґрунтя для створення власної методичної систем з метою самоосвіти), здатність до урахування рівня підготовки учнів та практичне володіння іноземною мовою з точки зору нормативності, автентичності, образності, стилістичності, обізнаності у соціокультурних, лінгвокраїнознавчих особливостях країн, мова яких вивчається, а психолого-педагогічний – здатність до передбачення, прогнозування результатів педагогічної діяльності, рефлексивних, регулятивних навичок, саморегуляції, креативності, іноваційного потенціалу, новаторських умінь.

Зазначені вище компоненти-якості дозволяють майбутньому вчителю іноземної мови створювати власну цілісну методичну систему по самоосвітній діяльності в контексті його становлення як вторинної мовної особистості. Тобто наявність сформованого на високому рівні практично-методичного та психолого-педагогічного компонента – якості дозволяє здійснювати особистості якісну самоосвіту, яку нами визначено як певне надбання особистості, що виявляється у її поведінці, зокрема професійній.

Але особливої уваги слід звернути на останній компонент. Оскільки, особистісно-мотиваційний компонент виступає рушійною силою в контексті здійснення самоосвіти в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови. Хоча саме особистісно-мотиваційні

якості майбутнього вчителя іноземної мови і перебувають у площині невизначеності з точки зору сформованості у прикладному значенні. Оскільки цей компонент передбачає сформованість світоглядних орієнтирів майбутнього вчителя іноземної мови, його цінісних парадигм емоційно-вольової сфери.

Разом з тим для майбутнього вчителя іноземної мови в контексті його становлення як вторинної мовної особистості актуальним є сформованість таких якостей: полікультурність, толерантність, діалогічність, дипломатичність, широка культурологічна освіченість тощо. Формування даних компетентностей передбачено в освітніх навчальних планах та програмах з професійної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови, але значна частина в професійному становленні, зокрема як вторинної мовної особистості залежить від самого студента. Так ґрунтовне навчання в ВНЗ при не сформованості зазначених нами вище особистих характеристик можуть привести до того, що професійні надбання майбутнього вчителя іноземної мови можуть мати суто формальний характер. В такому випадку професіоналізація може закінчитись з отриманням диплому. Самоосвіта є нагальною для вчителя будь-якого предмету. Але особливого значення набуває цей процес для вчителя іноземної мови. Це пов'язано з його становленням як вторинної мовної особистості, а також із специфікою мовного матеріалу, оскільки автентична мова знаходить в русі, вона змінюється. Задля оволодіння високим рівнем іноземної мови слід систематично долучатися до:

- участі у міжнародних конференціях та проектах;
- систематично підтвержувати рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності, зокрема через проходження атестації, через відвідування курсів підвищення кваліфікації (але робити це необхідно не раз в 5 років, а по мірі необхідності);
- систематичне ознайомлення та впровадження нових методичних напрацювань, зосереджених у фахових виданнях тощо.

Висновок

Проблема самоосвіти в контексті становлення мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови є надзвичайно актуальною, оскільки саме успішність її вирішення виступає гарантом професійної успішності, конкурентоспроможності та передумовою подальшого педагогічного зростання особистості.

Самоосвіта особистості, визначена нами як усвідомлений вид діяльності, що спрямований відповідно до мотивації і мети особистості, на отримання певних компетенцій, обраними способами дій – є необхідною складовою саморозвитку особистості, що слід вважати вимогою сучасності. В контексті підготовки майбутніх учителів іноземної мови ця вимога постає ще гостріше, оскільки вчитель має вміти діагностувати та випереджувати запити суспільства, готуючи молоде покоління до успішного та гармонійного життя.

Але професійна освіта, що надається у сучасних ВНЗ, зокрема педагогічних, не в змозі передбачити все з чим може стикнутися на практиці майбутній вчитель. Однією з ключових компетенцій у структурі професійної компетентності є іншомовна комунікативна компетенція, яка передбачає сформованість вторинної мовної особистості майбутнього вчителя як надбудови на основі первинної мовної особистості.

Важливе місце у зазначеному вище посідає самоосвітня діяльність вчителя іноземної мови до/упродовж/та після отримання кваліфікації, освіта/у продовж життя. Отже, перспективою подальших наукових розвідок вважаємо дослідження методів, способів та засобів здійснення самоосвіти в контексті становлення вторинної мовної особистості майбутнього вчителя іноземної мови.

Список використаних джерел

---

1. Бігич О. Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземних мов в початковій школі / О. Б. Бігич – К.: Ленвіт, 2006. – С. 11 - 32.
2. Висоцька А. І. Індивідуально-психологічні характеристики мовної особистості в іншомовному просторі / А. І. Висоцька // Вісник психології і педагогіки [Електронний ресурс] : зб. наук. пр. / Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інституту психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. – Випуск 7. – К., 2012. – Режим доступу. – <http://www.psyh.kiev.ua>
3. Игнатова И. Б. Структура языковой личности в лингводидактическом аспекте / И.Б. Игнатова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі: Міжпредметні зв'язки. – 2008. – 13. – С. 54-59.

4. Коростіль Л. А. Самоосвіта особистості як соціальне та педагогічне явище / Л. А. Коростіль // Педагогічні науки: зб. наук. праць. – Суми: Видавництво СумДПУ. – 2009. – №. 1. – С. 138-145.
5. Котенко О. В. Формування професійно значущих якостей майбутнього вчителя іноземної мови / О. В. Котенко // Вісник психології і педагогіки [Електронний ресурс] : зб. наук. пр. / Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інституту психології і соціальної педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка. – Випуск 6. – К., 2012. – Режим доступу. – <http://www.psyh.kiev.ua>
6. Малихін О.В. Формування потреби в самоосвіті як засобу розвитку творчої особистості вчителя // Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: Зб. наук. праць / Ред. кол. Гузій Н.В. (відп. ред.) та інші. - К., НПУ, 1999. - Вип. 3. - С. 48-55.